Utrecht-West

Utrecht-West vooruitzicht 2020

Deze rapportage is opgesteld door
Programmabureau Utrecht-West

Contactpersoon
Harmen Pelgrum
harmen.pelgrum@utrecht-west.com
06-83995350

Datum : 31 december 2019
Versie : definitief

Inhoudsopgave

1. Voorwoord **2**

2. Gebiedscommissie Utrecht-West **4**

2.1. Doel van de gebiedscommissie 5

2.2. Waarden voor samenwerking 6

2.3. Kaders voor de praktische rolinvulling 6

3. Utrecht-West in ontwikkeling: meerjarenvisie **8**

4. Programma 2020 ..... **10**

4.1. Impact in het gebied Utrecht-West 10

4.2. Versterking van het netwerk van gebiedspartners 20

4.3. Samenwerking intensiveren door te leren. 21

5. Interne strategie van de gebiedscommissie **23**

5.1. Communicatie 23

5.2. Personele bezetting 24

6. Begroting **26**

1. Voorwoord

Ook voor het gebied Utrecht-West is 2019 een bewogen jaar geweest. De natuur, woningbouw en landbouw worden op heel verschillende manieren geconfronteerd met de stikstofproblematiek; boeren trokken met de trekkers naar het provinciehuis en diverse plannen voor de aanpak zien het licht. De bodemdaling heeft grote invloed op de agenda's gehad, voelbaar voor alle partijen. De droogte in de zomer maakte dat verdrogingsaanpak naast vernatting in het gebied belangrijk werd. De Regionale Energie Strategie brengt versnelling bij gemeenten. Verschillende leefgemeenschappen zijn zich de vraag gaan stellen of zij te maken krijgen met windmolens of zonnepanelen. En hoe ze zich daar toe gaan verhouden.

Samenwerking is belangrijker dan ooit geworden. Want niemand is in staat om vanuit het eigen sectorale belang een brede circulaire oplossing te bieden. En de toegenomen onrust in het gebied vraagt om oplossingen met draagvlak in het gebied.

De gebiedscommissie heeft dit herkend. Het nieuwe instellingsbesluit heeft de gebiedscommissie een nieuwe adviserende rol gegeven. Om die rol in te vullen is de samenwerking met gebiedspartners geïntensiveerd. We hebben elkaar nodig als burgers, boeren en bestuurders. Met als doel een vitaal platteland voor Utrecht-West. Alleen door elkaar te kennen, te spreken via korte lijnen en op het juiste moment het stokje inhoudelijk door te geven kan de gebiedscommissie een gedragen advies uitbrengen. En daarmee bijdragen aan de transitie van Utrecht-West.

Ook in 2020 werken we verder aan een vitaal platteland. Daarvoor hebben we gezamenlijk een vooruitzicht opgesteld, zoals dat nu voor u ligt. Dit vooruitzicht bevat zowel praktische als strategische elementen. Dat is inherent aan de aard van de gebiedscommissie. We hebben als bestuurders het programmabureau nodig met de laarzen in het gebied, op bezoek bij boeren of natuurbeheerders om te weten wat er daadwerkelijk speelt. Als gebiedscommissie brengen we uiteenlopende belangen en perspectieven bij elkaar en adviseren we gezamenlijk op het hoogste strategisch niveau. Steeds weer maken we de beweging tussen het gebied en de betrokken gebiedspartijen om ieders kennis en ervaring te benutten en ieders rol in de transitie te versterken. We zijn er trots op dat we het bestuurlijk lef aan tafel hebben dat durft te zeggen 'als het de transitie dient mag het best even schuren'.

We nodigen graag de inwoners, grondeigenaren en alle gebiedspartners uit om binnen het platform met ons mee te denken en te werken aan de toekomst van Utrecht-West. Wees welkom met al uw ideeën en suggesties.

Namens de gebiedscommissie en het programmabureau,
Joris Hogenboom
Voorzitter Gebiedscommissie

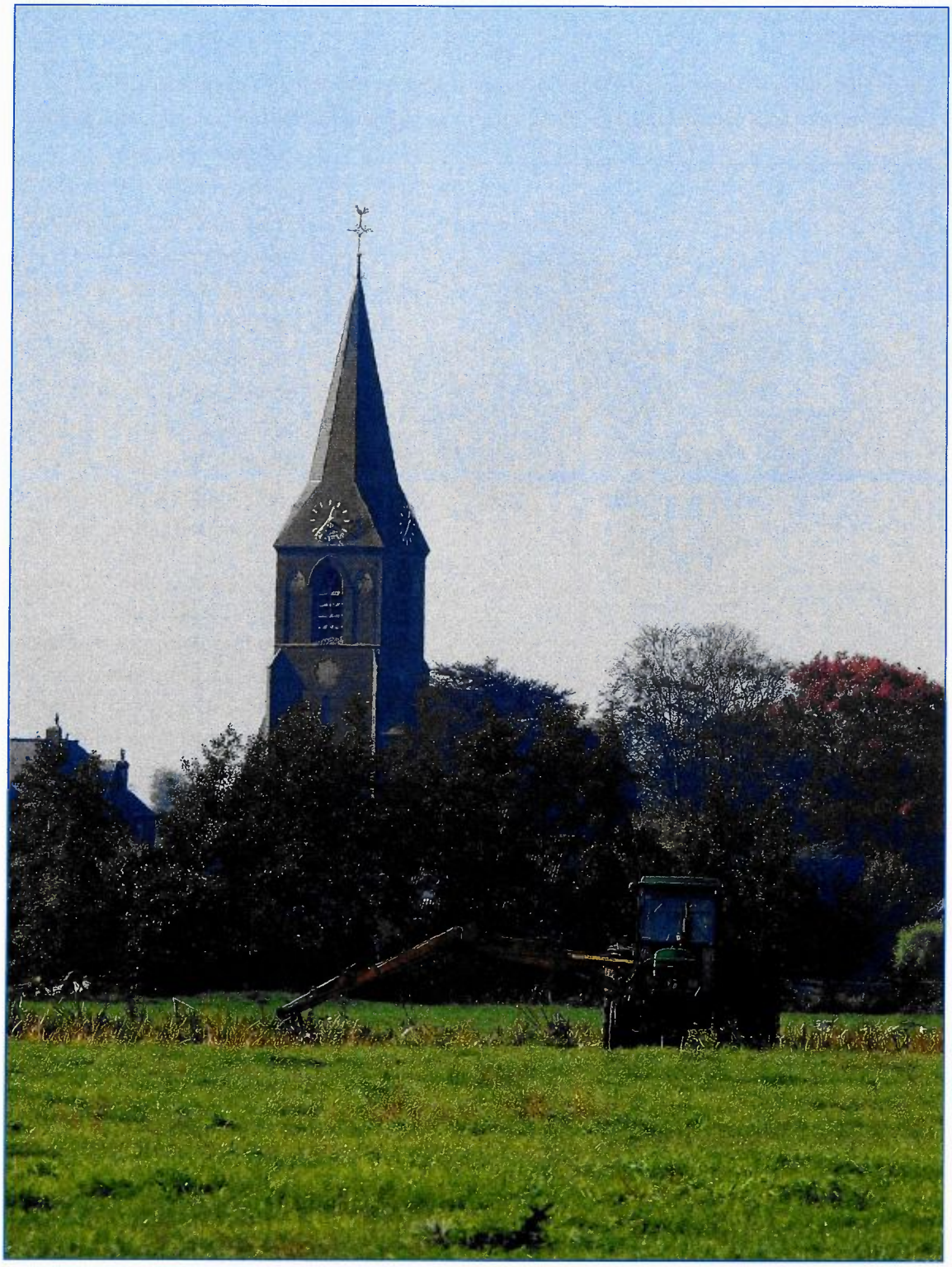

2. Gebiedscommissie Utrecht-West

Gebiedscommissie Utrecht-West is een adviescommissie van de provincie Utrecht. Dit orgaan bestaat momenteel uit 15 leden vanuit gemeenten, waterschappen, LTO, agrarische collectieven, NMU, Landschap Erfgoed Utrecht, Vechtplassencommissie en terrein beherende organisaties.

De gebiedscommissie is ingesteld middels het instellingsbesluit van december 2018. Conform het instellingsbesluit zijn de taken van de gebiedscommissie als volgt vastgesteld:

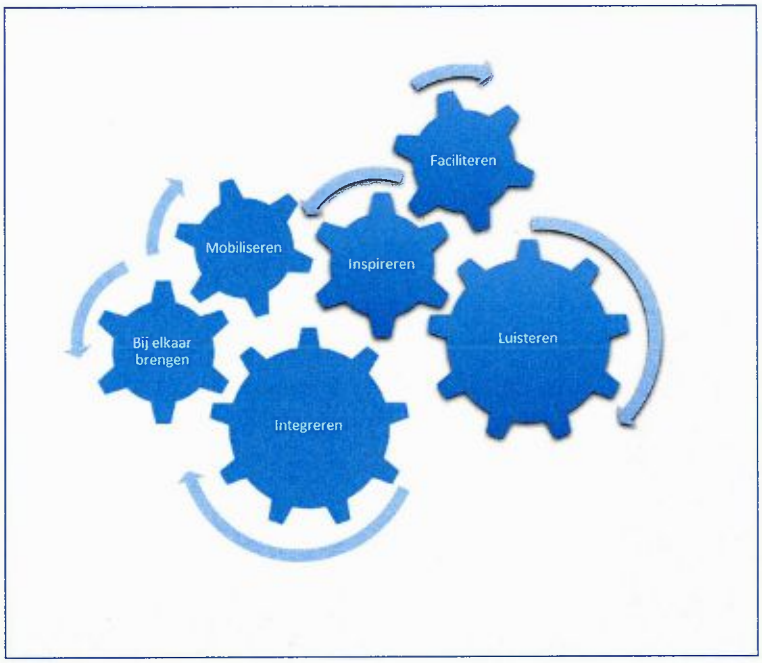

het adviseren van gedeputeerde staten over de realisatie van het door haar vastgestelde AVP-gebiedsprogramma Utrecht West als ook over de samenhang tussen het gebiedsprogramma en ontwikkelingen in het gebied Utrecht West enerzijds en aanvullende ambities van gebiedspartijen anderzijds.

Deze adviserende rol wordt ingevuld door de intermediaire positie die de gebiedscommissie heeft. De gebiedscommissie vormt een platform van gebiedspartijen en vormt de brug naar het gebied. We leggen de verbinding tussen de wereld van beleid en de wereld van alledag, van inwoners, ondernemers en gebruikers. Met de adviserende rol dragen de gebiedscommissie en het programmabureau bij aan het laten landen van de landelijke en regionale doelstellingen. En brengen we ideeën, wensen en ambities vanuit het gebied naar de bestuurstafel. Bij de provincie, maar zeker ook naar gemeenten en waterschappen. Al doende treden we op als gebiedsregisseur en initiator, versneller en verbinder. Utrecht-West bepaalt geen beleid, zit niet in alle bestuurlijke overleggen, maar werkt met de uitkomsten van de overleggen.

De gebiedscommissie creëert vanuit het platform bestuurlijk draagvlak bij gebiedspartners. Naast dat dit belangrijk is voor het gebied, is dit ook relevant voor provinciale onderhandelingen met het rijk. Het bestuurlijk draagvlak kan via de adviserende rol als formeel bestuurlijk advies worden aangereikt aan Gedeputeerde Staten. Maar ook de uitkomst van meer informele gesprekken met een representatieve bestuurlijke vertegenwoordiging is relevant voor de gebiedscommissie om aan te reiken.

De gebiedscommissie heeft als platform een relatief onafhankelijke rol. Dit is van belang om het open gesprek te kunnen voeren in het gebied. Een gesprek met de gebiedscommissie of

het programmabureau is daarmee nooit direct een onderhandeling. Goede aansluiting met de provinciale opgaven werkt versnellend en is in ieders belang.

De ondersteuning van de gebiedscommissie wordt gegeven door het programmabureau. De formele aansturing van het programmabureau verloopt via de Stichting gebiedsontwikkeling Utrecht-West. Het dagelijks bestuur van de Stichting wordt gevormd door een afvaardiging van de gebiedscommissie.

Het programmabureau draagt zorg dat initiatieven uit het gebied gefaciliteerd worden. Mits deze direct of indirect de opgaven dienen. Voorbeelden zijn bewoners die energie willen gaan opwekken, boeren die hun bedrijfsvoering willen veranderen of willen stoppen of natuurorganisaties die samenwerking zoeken met ondernemers. We zien dat het initiatiefnemers moeite kost de mogelijkheden bij overheden en publieke organisaties te benutten. Aan de andere kant zoeken bestuurders en ambtenaren voeding en draagvlak voor hun beleid, en participatie in de samenleving. Beleidsmakers, inwoners en (agrarische) ondernemers, kortom gebiedspartijen, hebben elkaar nodig.

Door ondersteuning te geven aan gebiedseigen initiatieven bouwen we aan draagvlak, zetten alvast eerste stapjes richting transitie en horen in een vroeg stadium wat er speelt. Met de opgedane ervaringen voeden we ook het beleidsproces bij betrokken overheden. Het programmabureau verbindt op die manier het gebied en de gebiedspartners met elkaar.

2.1. Doel van de gebiedscommissie

De gebiedscommissie beoogt om het draagvlak en de betrokkenheid van het gebied Utrecht-West bij grote maatschappelijke opgaven in het landelijke gebied te verstevigen. En daarmee de realisatie te versnellen van zowel overheidsdoelen als ambities van inwoners, gebruikers en ondernemers. Deze opgaven zijn de verduurzaming en circulair maken van de landbouw, de klimaat- en energieopgave, het tegengaan van bodemdaling, de versterking van de natuur en het leefbaar houden van de kleine kernen. Deze opgaven raken allemaal de leefbaarheid en de vitaliteit van het platteland.

Ons advies over draagvlak en betrokkenheid krijgt waarde omdat de gebiedscommissie via het programmabureau (en ook via de leden van de gebiedscommissie) operationeel aanwezig is in het gebied. Door contact met boeren en anderen die in het gebied wonen en werken signaleert het programmabureau wat er speelt en krijgt het gebied een stem. Aan de keukentafel bespreken we met belanghebbenden zowel zorgen als mogelijkheden. We organiseren Utrecht West Cafés waar inwoners kunnen binnenlopen. We kennen het informeel leiderschap als het gaat om energie-initiatieven. De gebiedscommissie brengt daarmee de

perspectieven van burgers, boeren en lokale bestuurders samen. Dit geluid wordt vertaald naar praktische advisering om het platteland te versterken. Integraal.

De gebiedscommissie erkent een verschil tussen de wijze van totstandkoming van betekenisgeving binnen overheden en hoe betekenis wordt gevormd bij burgerinitiatieven en de eerste fase van gebiedsprocessen. Binnen overheden is bijvoorbeeld controle, formele verantwoording vooraf, juridische toetsing van groot belang en noodzakelijk. In het gebied gaat het over netwerken, kansen benutten, informeel en elkaar wat gunnen. Voor goede samenwerking is begrip en respect voor beiden van belang. Het programmabureau positioneert zich exact daartussen.

2.2. Waarden voor samenwerking

De gebiedscommissie en het programmabureau werken al jaren vanuit impliciete waarden die de vertrouwensrelatie met het gebied dienen. Die waarden zijn herkenbaar, maar worden nog te weinig benoemd en erkend. In 2020, en verder, willen we de kernwaarden die het fundament voor onze manier van samenwerken vormen nadrukkelijker benoemen en bespreekbaar maken. Medewerkers van het programmabureau werken vanuit benaderbaarheid, transparantie en betrouwbaarheid. Die drie waarden maken dat we toegankelijk zijn voor alle partijen, ons lerend opstellen en bereid zijn constructief het gesprek aan te gaan in het gebied - ook als dat betekent dat wijzelf soms onderwerp van gesprek zijn. Woorden en daden moeten overeenkomen om als publieke partij aan geloofwaardigheid te blijven winnen, want ook in Utrecht West ligt maatschappelijke onrust, net als in de rest van Nederland, op de loer. De transities die wij ondersteunen brengen per definitie maatschappelijke turbulentie met zich mee. Daarom is betrouwbaarheid en korte responstijd essentieel. Daar waar alle panelen bewegen moet het fundament solide zijn.

Op deze kernwaarden sturen wij nadrukkelijk en op deze kernwaarden kunnen wij aangesproken worden. Onderling zullen wij ook blijven bespreken of we deze kernwaarden daadwerkelijk invulling geven.

2.3. Kaders voor de praktische rolinvulling

Op het moment van schrijven zijn er nog onduidelijkheden over hoe de gebiedscommissie en het programmabureau praktisch ingevuld gaan worden. De formele aansluiting op de betrokken beleidsdomeinen binnen de provincie is ook nog niet bekend. Deze onduidelijkheden vragen om opheldering. Daar wordt vanuit provincie Utrecht momenteel aan gewerkt. De gebiedscommissie is van mening dat deze helderheid op een zo kort mogelijke termijn verschaft moet worden. Vooralsnog werkt de gebiedscommissie vanuit de onderstaande vertrekpunten die wel duidelijk zijn:

- Het instellingsbesluit met de daarin vastgestelde taken vormen het vertrekpunt voor de adviserende rol van de gebiedscommissie en de rol van het programmabureau.

- Ten aanzien van de Agenda Vitaal Platteland (AVP) is bekend dat er een overgangsjaar komt. Voor zowel de landbouw als de natuuropgaven zullen de gebiedscommissie en het programmabureau zich voor komend jaar dan ook richten op AVP. Als de resultaten van de AVP-evaluatie beschikbaar komen zal de gebiedscommissie met de provincie in overleg treden hoe de adviezen het beste geïncorporeerd kunnen worden.

- De verantwoordelijk gedeputeerde heeft in gesprek aangegeven dat de gebiedscommissie en het programmabureau inhoudelijk moeten verbreden. De landbouw- klimaat en energiedoelen worden leidend voor de ontwikkelingen in het gebied. De gedeputeerde wil door de gebiedscommissie geadviseerd worden op deze onderwerpen als ook op de beste instrumenten die daar bij passen. De inhoudelijke verbreding dient nog geformaliseerd te worden.
- De governance van de gebiedscommissie en het programmabureau wordt herzien. Het doel is om zo doelmatig en efficiënt mogelijk bij te dragen aan de transitie van het gebied. De governance moet invulling geven aan de formele relatie met de provincie, het instellingsbesluit en bij de inhoudelijke opdracht van de gebiedscommissie. Daarbij is het streven om altijd inhoudelijk aanvullend te zijn ten opzichte van de provincie.

De gebiedscommissie en het programmabureau zijn overtuigd van de noodzaak van een meerjarenprogramma. Echter omdat zowel de inhoudelijke aansluiting binnen de provincie als de governance van de gebiedscommissie mogelijk nog veranderingen teweeg brengen heeft de gebiedscommissie ervoor gekozen om een vooruitzicht 2020 op te stellen als tussenstap. Dit vooruitzicht 2020 sluit naadloos aan bij de meerjarenvisie van de gebiedscommissie.

3. Utrecht-West in ontwikkeling: meerjarenvisie

Om duurzaam om te gaan met onze planeet zijn er veranderingen nodig in de manier waarop we met onze energie- en voedselvoorziening omgaan. Het platteland en vooral de agrariërs spelen hierin een belangrijke rol. De maatschappelijke opgaven, zoals de landbouw, klimaat- en energiedoelen, doen een beroep op de boeren, de grond en de natuur in een gebied. Om die te bereiken in hetzelfde gebied zijn transities nodig naar een slimme herstellende en circulaire economie. Dat vraagt om anders denken over hoe economische waarde in een gebied gecreëerd kan worden. Het vraagt om een andere manier van betekenis geven in het gebied.

Het platteland speelt een belangrijke rol in deze transities. Het platteland kan immers verantwoord voedsel produceren, de biodiversiteit en natuurwaarde versterken, water bufferen, grootschalig energie opwekken. Zonder het platteland is transitie niet mogelijk. Ook niet voor de stad. Landelijk en stedelijk gebied zijn van elkaar afhankelijk. Waar het platteland de benodigde ruimte levert voor voedsel, natuur, recreatie en schone energie, levert het stedelijk gebied voorzieningen en werkgelegenheid. De transities vragen dan ook om een sterkere verbinding tussen platteland en stad.

Omdat er grote veranderingen op het platteland afkomen moet er ondersteuning beschikbaar zijn voor agrariërs. Met blijvende agrariërs moet er gewerkt worden aan een toekomstbestendig boerenbedrijf, dat weer meerdere generaties vooruit kan. Doelen die een belangrijk kader zijn voor ons handelen:

- Blijvende boeren krijgen de kans krijgen om toekomstbestendig te boeren
- CO_2-doelen moeten gehaald worden
- Stikstof-doelen moeten gehaald worden.

Daarbij moet rekening worden gehouden met de diversiteit in de agrarische wereld. Denk hierbij aan jonge boeren, zij-instromers, stoppende boeren: ieder heeft zijn eigen vragen als het gaat om de toekomst.

In het veenweidegebied van Utrecht-West vormt bodemdaling een probleem. Naast de problemen die dit van oudsher al gaf op het gebied van woningbouw en waterveiligheid is daar een klimaatdoel bijgekomen. De bodemdaling leidt tot verhoogde en ongewenste CO2-uitstoot door 'verbranding' van het veen. De klimaatdoelen stellen dat deze uitstoot gereduceerd moet worden. Deze grote opgave maakt transitie in Utrecht-West extra urgent en complex. Dit kan alleen het hoofd worden geboden als er integraal naar het gebied gekeken wordt. Functiecombinaties moeten nieuwe verdienmodellen mogelijk maken. Blijvende melkveehouders krijgen wellicht deels een 'gemengd bedrijf' waarbij naast melkvee ook inkomsten uit energie of natuurbeheer voorzien in het inkomen. Vrijkomende gronden worden bij voorkeur ingezet om blijvende ondernemers de kans te geven op een toekomstbestendige manier te gaan werken, bijvoorbeeld door het vergroten van de huiskavels en grond onder het bedrijf. Dit vraagt om een erf-overstijgende aanpak. Sleutel voor de oplossing ligt in een slimme combinatie van landherstel, landgebruik en landbeheer met een juiste verdeling van eigenaarschap en zeggenschap. Om oplossingen te komen is een investering in de relatie met het gebied nodig. Want alleen door oprechte betrokkenheid kan vanuit rechtvaardigheid verandering tot stand komen. Mensen moeten de kans krijgen om zelf bij te dragen aan de inhoudelijke oplossingen. Draagvlak dient niet enkel om weerstand te voorkomen. Draagvlak is vooral bedoeld om recht te doen aan het gebied, aan de grondeigenaren die verandering op zich af zien komen. De gebiedscommissie is van mening dat het moreel de enige optie is om mét burgers, boeren en bestuurders gezamenlijk te zoeken naar passende oplossingen.

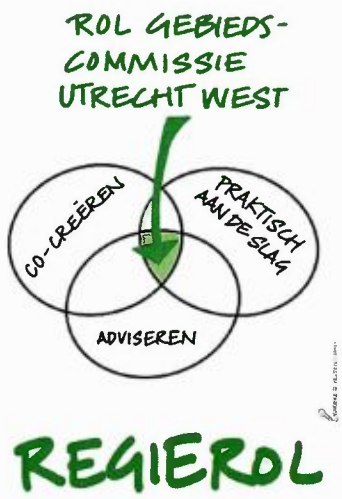

Verandering komt niet vanzelf. Daar is een open, actieve ondernemende houding voor nodig van alle betrokken partijen. Als we bestuurlijk lef, democratisch vakmanschap van bestuurders en ambtenaren en realistisch ondernemerschap van burgers, boeren, terreineigenaren en mkb combineren kan de gebiedstransitie nieuwe kansen bieden. Daarbij is slim instrumentarium nodig om de verandering op gang te brengen. Te denken valt aan toekomstbestendige grondbanken, overbruggingsregelingen en transitiesubsidies die aansluiten op de praktijk. Maar ook het investeren in draagvlak als preventie-maatregel op harde ingrepen.

Zover zijn we nog niet. De gebiedscommissie ziet dan ook een rol voor zichzelf om vanuit de onafhankelijke adviesrol partijen te adviseren over de benodigde investeringen, instrumenten en gewenste samenwerking tussen partijen. De gebiedscommissie investeert in de samenwerking door partijen de kans te geven te leren vanuit de praktijk.

4. Programma 2020

Waar gaat de aandacht van de gebiedscommissie voor het komende jaar naar uit? Hoe gaat het programmabureau aan de slag? Kortom, wat is het vooruitzicht voor het komende jaar? Deze vragen beantwoorden we onderstaand. Bij de beantwoording houden we er rekening mee dat we mogelijk te maken krijgen met inhoudelijke en organisatorische veranderingen.

We hebben drie aandachtsvelden gedefinieerd. De voortgang op deze drie aandachtsgebieden bepaalt het resultaat van het programmabureau en de commissie.

1. *Impact in het gebied Utrecht-West*
   De gebiedscommissie vindt directe impact in het gebied bij inwoners en grondeigenaren het meest belangrijk. Zonder deze impact in het gebied verliest de gebiedscommissie immers haar legitimiteit in het gebied. Dan kan ook de adviserende rol niet meer goed worden ingevuld. Gebiedsinitiatieven worden gestimuleerd en gefaciliteerd met het oog op impact in het gebied.
2. *Versterking van het netwerk van gebiedspartners*
   Om tot vernieuwing en versnelling te komen investeert de gebiedscommissie in alle gebiedspartners. Met een open mind en enthousiasme werken we aan de samenhang en het onderling begrip tussen partijen. We delen kennis en ervaring over de gebiedsgerichte aanpak. Soms mag het daarbij onderling best schuren. Maar nooit krassen.
3. *Samenwerking intensiveren door samen leren*
   De gebiedscommissie wil de gebiedsbenadering van het programmabureau steeds blijven verbeteren. Het gebied verandert, de rol en aanpak van gebiedspartners veranderen, de opgaven veranderen. Met tussentijdse reflectie en analyse vertaalt het programmabureau de lessen steeds weer naar de gebiedsbenadering.

De drie aandachtsgebieden hangen sterk samen. Toch hebben ze alle drie hun eigen aanpak en beoogde resultaten. Door zowel op directe als op indirecte impact te sturen kan preventief gewerkt worden in het gebied. In de navolgende paragrafen werken we het concrete programma uit.

4.1. Impact in het gebied Utrecht-West

Als we spreken over het gebied, dan bedoelen we zowel het geografische gebied als de inwoners. We hebben daarbij speciale aandacht voor de (agrarische) grondeigenaren en -gebruikers. Zij vormen de sleutel naar verandering in het gebied.

Uiteraard hebben burgers en boeren hun eigen opvattingen over hoe het gebied er uit moet komen te zien in de toekomst. Die stem van het gebied verdient het om gehoord te worden. Daarbij moet het niet blijven bij alleen maar luisteren. De informatie moet ook echt gebruikt worden om tot betere oplossingen te komen. Oplossingen die zo goed mogelijk aansluiten bij het eigen initiatief van de inwoners. Wederkerigheid ontstaat als er écht wordt samengewerkt met het gebied en als er inspanning wordt gepleegd om de asymmetrie te overbruggen. Dit is altijd maatwerk, in afstemming met de betrokken personen.

Het programmabureau beoogt een balans tussen korte en lange termijn impact in het gebied. Impact op de korte termijn is belangrijk om het vertrouwen tussen het gebied en het programmabureau te versterken. Echter, sommige initiatieven zullen een lange looptijd hebben voordat daadwerkelijke impact wordt bereikt. Het programmabureau zorgt ervoor dat er gewerkt wordt aan de quick-wins, terwijl er ook aandacht blijft voor meer complexe problemen die om een oplossing vragen.

Voorbeeld: Stimuleren dat agrariërs zelf ruilplannen opstellen

Er stoppen veel melkveebedrijven in de provincie Utrecht en naar verwachting zet deze trend zich de komende jaren versneld door. Blijvende boeren zijn niet of nauwelijks in staat om een bedrijf over te nemen. Dat kan alleen door (particuliere) beleggers. De Provincie Utrecht heeft de laatste jaren wel gemerkt dat boeren vaker gezamenlijk de grond van een stoppend bedrijf overnemen en deze via een kavelruil verdelen zodat meerdere huiskavels vergroot worden. Provincie Utrecht is in de Landbouwvisie van 2018 duidelijk: ondersteuning van kavelruil is alleen mogelijk als er ook publieke doelen mee gerealiseerd worden. Het programmabureau voert keukentafelgesprekken en stimuleert agrariërs bijvoorbeeld om zelf ruilplannen op te stellen. Daarmee worden twee doelen gediend: ten eerste het verbeteren van de landbouwstructuur en, ten tweede, het stimuleren van inrichtings- en beheermaatregelen op de bedrijven ten behoeve van biodiversiteit, bodem en water. Doordat de het relatief kleine integrale ruilingen zijn die de boeren in eigen beheer uitvoeren, is deze vorm van kavelruil zeer kosteneffectief.

We verkennen of agrariërs met kavelruil de transitie naar een natuur-inclusieve, circulaire en klimaatneutrale landbouw kunnen versnellen. We streven er naar dat op de deelnemende bedrijven 5-10% van de ruilgrond wordt ingezet voor biodiversiteit, vernatting, weidevogels of bijvoorbeeld natuurvriendelijke oevers. Om dit te borgen maken de deelnemers integrale natuurbedrijfsplannen zoals die ook in kader van het Actieplan Duurzame Landbouw met Natuur ontwikkeld worden. In een enkel geval kan ook sprake zijn van functieverandering voor een publiek doel, bijvoorbeeld als een waterschap deelneemt aan de ruiling. Het kader voor de verkennende gesprekken wordt afgestemd met de provincie. De impact voor het gebied is direct merkbaar: agrariërs houden het eigenaarschap over het proces. Als resultaat brengen we geïnteresseerde agrariërs in verbinding met de projectleiders van de provincie.

Om impact in het gebied te realiseren is een activiteitenprogramma opgesteld in negen punten. Ieder punt wordt toegelicht en we geven aan welke resultaten we verwachten in 2020. Per activiteit is aangegeven welke bemensing nodig is vanuit het programmabureau. Het spreekt voor ons voor zich dat we de sterkte van ons netwerk benutten waar dat relevant is. Als leden van de gebiedscommissie of partnerorganisaties van betekenis kunnen zijn bij het faciliteren, dan leggen we die verbinding.

	1. SIGNALEREN WAT ER IN HET GEBIED SPEELT
Kernwoorden	Aanwezigheid, communicatie, participatie, scans en verkenningen.
Bemensing	Gebieds-scout, gebiedsverkenners met ondersteuning, o.a. van communicatie-medewerker
Toelichting	Het programmabureau zoekt doorlopend waar de constructieve energie in het gebied zit. We beschouwen het als onze primaire taak om op de hoogte te zijn van de ontwikkelingen in het gebied. Welke boeren overwegen om te gaan stoppen? Welke boeren zijn geïnteresseerd in duurzame energie? Welke burgers willen een voedselbos starten? Het programmabureau weet waar iets te gebeuren staat. Dit is mogelijk doordat we in nauwe verbinding staan met (het netwerk van) de leden van de gebiedscommissie en zichtbaar en aanwezig zijn in het gebied. Dat is ons belangrijkste instrument. We brengen daarbij een positieve chemie in het gebied. In 2020 vergroten we de aanwezigheid en de zichtbaarheid. Door sterke communicatie worden we een herkenbaar loket voor lokale initiatieven. We sluiten aan bij wat al aanwezig is, zoals lokale samenwerkingsverbanden. Het programmabureau kent de agenda van het gebied. En we versterken die agenda waar mogelijk en relevant. We organiseren bijvoorbeeld Utrecht West café's gericht op leefbaarheidsinitiatieven. Het programmabureau investeert aan de keukentafels in de relatie met individuele boeren en bewoners het gebied. In één-op-één gesprekken bespreken we de plannen van boeren, de initiatieven van burgers. Daarbij bespreken we ook de zorgen en specifieke bedrijfsmogelijkheden. En we kijken wat we daaraan kunnen doen. We voeren altijd vanuit een integraal perspectief het gesprek. Beloftes die niet waargemaakt kunnen worden vermijden we. Informatie wordt vertrouwelijk behandeld. Dit is dus ook een eerste verkenning van welke vragen spelen er op het bedrijf en waar kunnen individuele en groepen boeren mee geholpen worden. Een eerste kennismaking om daarna op de aanwezige vragen het expertteam in te schakelen. Hiermee hopen we voor Utrecht-West invulling te geven aan de invulling aan het coalitieprogramma te werken met erfcoaches. Vanuit deze keukentafelgesprekken voert het programmabureau in 2020 een brede scan uit. We brengen in kaart welke initiatieven in welke ontwikkelfasen zijn. Daarbij ligt de focus op de kringlooplandbouw. Met de (jaarlijks terugkerende) scan monitoren we de aanwas en voortgang van initiatieven. Dit geeft ook een beeld voor de beleidsmakers, wat de stand van zaken in de landbouw is, zodat goed bijgestuurd kan worden om de maatschappelijke doelen te bereiken.

	Het programmabureau werkt met de gebiedspartners aan een aanscherping van een intern inschattingskader om de haalbaarheid van initiatieven vroegtijdig en gefundeerd te kunnen beoordelen. De gebiedsopgaven vormen een belangrijk kader om de haalbaarheid te bepalen. Als initiatieven niet aansluiten, schroomt het programmabureau niet om dit te zeggen. Het programmabureau voert in 2020 gerichte gebiedsverkenningen en gebiedsinventarisaties uit. De 2020-ambitie van het programmabureau is om dit voor tenminste een aantal leden van de gebiedscommissie te doen. Dit betreffen gebiedsverkenningen in polders waarbij bodemdaling, energietransitie, duurzame landbouw bouwstenen zijn voor een toekomstig bestendige polder. We kijken vanuit een circulair en integraal perspectief naar het gebied. De verkenningen worden uitgewerkt, daarbij adviseren we over wat de vervolgstappen kunnen zijn. De signalering kan worden beschouwd als een voorinvestering in het gebied. Daarbij worden risico's voor de langere termijn gereduceerd. In 2020 maakt het programmabureau een sluitende match tussen het netwerk en de locaties voor de opgaven. Dit betekent dat het netwerk in Vijfheerenlanden, en Utrechtse Waarden versterking verdient.
Resultaten	✓ Zichtbaar in het hele gebied door inzet van gebieds-scout, gebiedsverkenningen en goede communicatie, speciaal in deelgebieden waar opgaven een grote rol gaan spelen. ✓ Overzicht van levensfasen van gebiedsinitiatieven en inschatting van haalbaarheid (aansluitend bij overheidsopgaven). ✓ Uitgevoerde gebiedsinventarisaties voor verschillende opdrachtgevers, waaronder: 1) energie als generator voor biodiversiteit, 2) grond voor poldertrots en 3) energie en het boerenbedrijf van de toekomst. ✓ Zicht op kansrijke locaties/deelgebieden voor duurzame transities, inclusief meekoppelkansen, met advies over realisatiestrategie.

	2. FACILITEREN VAN INITIATIEVEN
Kernwoorden	Versterken ondernemend vermogen, wegwijzer richting en binnen instituties, passend in de opgaven.
Bemensing	Gebiedsverkenningen, communicatie, expertteam. Nauwe samenwerking met bestuursadviseur.
Toelichting	Het programmabureau sterkt kansrijke initiatieven in hun ondernemend vermogen. Dit is altijd maatwerk. We doen dit door kennis aan te reiken, maar ook door sterke verbindingen te leggen. Om tot wasdom te komen zijn jonge initiatieven gebaat bij steun en rugdekking op het juiste moment van personen met ervaring en gezag. Het programmabureau helpt hierbij. Het eigenaarschap van een initiatief laten we nadrukkelijk altijd in het gebied. Als initiatieven tegen uitdagingen aanlopen kan het programmabureau helpen om de hobbels te overwinnen. Het programmabureau stemt dan af wat de behoefte om tot de volgende stappen te komen. Dit doen we samen met de gebiedspartners. Het programmabureau wijst daarin de weg. Als er sprake is van structurelere (systeem)uitdagingen dan agendeert het programmabureau dit binnen de gebiedscommissie. In 2020 werkt het programmabureau structureel met een aantal vernieuwende initiatieven. Bij de inschatting van de haalbaarheid houdt het programmabureau rekening met het kader van de overheidsopgaven voor het gebied. Het programmabureau kan ook verzoek van een van de gebiedspartners een rol spelen in het verder helpen van initiatieven. Het programmabureau maakt voor alle gebiedspartners inzichtelijk welke tools er aangereikt kunnen worden.
Resultaten	✓ Intensieve samenwerking met tenminste drie initiatieven ✓ Initiatieven verbonden aan gebiedspartijen t.b.v. vergroten realisatiekracht ✓ Toolkit "faciliteren van het gebied" ontwikkeld.

	3. EXPERT-TEAM BESCHIKBAAR, (INVULLING VAN ERFCOACHES)
Kernwoorden	Kennis, korte acties, flexibele inzet.
Bemensing	Expertteam uit netwerk
Toelichting	Kansrijke initiatieven hebben soms een kennis-duwtje nodig om tot volle bloei te komen. Vaak is deze informatie beschikbaar bij de gebiedspartners. Maar soms is dat niet genoeg en is er nog iets meer nodig. Daarvoor is het expert-team van het programmabureau. Initiatieven kunnen in 2020 bij het programmabureau ondersteuning aanvragen van dit expert-team. Dit zijn voornamelijk korte kennis-impulsen. Die geven nieuwe energie en stellen initiatiefnemers in staat stellen om op eigen kracht verder te gaan. Het expertteam heeft kennis op het gebied van onder andere grond, landbouw, energie, fiscaliteit, ecologie, vastgoed, juridische zaken, gezamenlijk ondernemerschap, omgevingswet, coöperatie en communicatie. Het flexibel inzetbare expertteam wordt samengesteld uit medewerkers van gebiedspartijen, onafhankelijke adviseurs, en koplopers van vergelijkbare initiatieven. Door de inzet van deze laatste categorie wordt bovendien het onderling lerende vermogen gestimuleerd. Voorwaarde voor de inzet van experts is dat deze kennis hebben van een integrale gebiedsbenadering.
Resultaten	✓ Expert-team is samengesteld en operationeel.

	4. VERDERE VERKENNING GROND ALS MOTOR
Kernwoorden	Advies (gevraagd en ongevraagd) over gebiedsgerichte aanpak, inzicht in risico's
Bemensing	Gebiedsverkenningen, expert grond voor maatschappelijke doelen,
Toelichting	Vanuit alle betrokkenen wordt aangegeven dat grond de motor is voor succesvolle gebiedsprocessen in het buitengebied. Op provinciaal niveau wordt overwogen of een grondbank kan bijdragen aan bijvoorbeeld de CO_2 reductie en grote transities van het gebied. Het conceptadvies dat Utrecht-West in november heeft ingediend en opgesteld is met inwoners en bestuurders uit het gebied geeft daarvan de eerste contouren. In de verdere uitwerking draagt het programmabureau bij met advies over hoe en met welke inzet van middelen een concreet en haalbaar resultaat te bereiken is. Ook kan het programmabureau bijdragen om risico's in beeld te brengen. Het programmabureau gaat daarbij zorgvuldig om met gevoelige reeds opgehaalde informatie en gevoelens vanuit het gebied. Meer toegespitst adviseert de gebiedscommissie over aankopen ten behoeve van het bereiken van maatschappelijke doelstellingen, over de wenselijkheid van het aanwijzen van deelgebieden met een ruime begrenzing, de instelling van een grondbank en over de condities waaronder aangekochte gronden later weer worden toegedeeld aan bedrijven die aan de nader te stellen spelregels moeten voldoen. Toedeling van volledige eigendom tegen marktwaarde is mogelijk maar ook in erfpacht of met een zekere afwaardering. De gebiedscommissie draagt ook graag bij aan de op te stellen spelregels zoals boven benoemd. Hiervoor stelt ze een advies op met behulp van een werkgroep met gezaghebbende ervaringsdeskundigen; deze groep geeft aan hoe een duurzame bedrijfsvoering op basis van kringlooplandbouw mogelijk is. De gebiedscommissie komt met een advies over verplaatsing van bedrijven ter realisering van de gestelde doelen. Experts worden ingezet waar dat gewenst is.
Resultaten	✓ Advies uitgebracht over de inzet van grond als motor ✓ Gebiedsbelang verankerd in de aanpak van een grondbank met maatschappelijke waarde ✓ Advies uitgebracht over toedeling van aangekochte gronden aan bedrijven die met kringlooplandbouw verder willen.

[redacted]	**5. VERKENNINGEN VOOR KAVELRUIL**
Kernwoorden	Vroegtijdigheid, verkenningen, agrarisch loket
Bemensing	Secretaris/directeur met ondersteuning, gebiedsverkenners, gebiedsverkenning, en communicatie-medewerker
Toelichting	Door ons uitgebreide netwerk van agrarische ondernemers, de stuurgroep bijeenkomsten van de vertegenwoordigende agrariërs en de doelen vanuit overheden hebben we een goed zicht op mogelijkheden voor verkavelingen met groei. Het programmabureau vormt een agrarisch loket. Vragen van agrariërs kunnen in een vroeg stadium beantwoord worden. Het programmabureau vooruitgeschoven post verkenningen uitvoeren.
Resultaten	✓ Loket landelijk gebied ter voorkoming van vrijkomende agrarische bebouwing (VAB) en ter bespoediging van kavelruil ten behoeve van landbouwstructuurversterking en maatschappelijke doelen

[redacted]	**6.Ondersteuning CO_2-agenda**
Kernwoorden	Aanjagen opgaven, CO_2, verduurzaming, klimaat- en energieopgaven.
Bemensing	Expert CO_2 en begeleider gebiedsverkenning
Toelichting	Het programmabureau stelt samen met gebiedspartners een tool beschikbaar aan initiatieven om de CO_2-besparing in een (deel)gebied zelf te monitoren. Doel daarvan is om initiatieven zicht te geven op het resultaat van hun inspanningen. Deze informatie stelt initiatieven in staat om het gesprek in het gebied voort te zetten, uit te nodigen om mee te doen en via een collectief systeem in beeld te hebben hoeveel bespaard wordt.
Resultaten	✓ Gesprekken gevoerd en geoptimaliseerd ✓ Systeem in gebruik genomen.

	7.VERGROTEN LOKALE BETROKKENHEID BIJ DE ENERGIETRANSITIE
Kernwoorden	Energie, kennisdeling
Bemensing	Energie expert, begeleider gebiedsverkenning, communicatie, ondersteuning
Toelichting	Het programmabureau heeft bij verschillende bijeenkomsten gesignaleerd dat de communicatie vanuit de U16-gemeenten en het RES-team niet overal is aangekomen bij bewoners. Er blijkt een informatieachterstand te zijn bij bewoners, zowel ten aanzien van basale feiten als ten aanzien van bijvoorbeeld capaciteit en opbrengsten van molens en/of zonneparken. Vanuit het gebied is er grote behoefte om de informatie (nodig is voor betrokkenheid) op maat aangereikt te krijgen. Het vergroten van de lokale betrokkenheid vraagt concrete informatie over feiten en getallen. Naast het belang van lokale organisatie van gebieden. Het verbinden van de energietransitie aan de duurzame ontwikkeling van de landbouw, impuls biodiversiteit helpt de vitaliteit van het landelijk gebied. Daarnaast geeft het gebied aan dat hulp nodig is bij het opzetten van lokale samenwerkingsverbanden om in gezamenlijk te bepalen hoe de toekomst vorm gegeven wordt. Hier kunnen coöperaties ene grote rol spelen. Dit willen we graag faciliteren. Voor de de fact en figures stelt het programmabureau samen met U16 gebiedspartners factsheets op die initiatieven in staat stellen om hun communicatie te verbeteren. Met de partners wordt gezocht naar de verdeling van de werkzaamheden en de financiering hiervan.
Resultaten	✓ Factsheets beschikbaar ✓ Faciliteren oprichting gebiedscoöperaties in samenwerking met leden gebiedscommissie

	8. LEADER WEIDSE VEENWEIDEN
Kernwoorden	Bottom-up, kennisdeling, plattelandsvernieuwing
Bemensing	Secretaris/directeur als penvoerder en opdrachtgever. (coördinatoren aanjaaggroep)
Toelichting	Utrecht-West heeft de beschikking gekregen voor de LEADER aanvraag Weidse Veenweiden. Door Bottom-up projecten wordt vorm gegeven aan de lokale ontwikkel strategie. Utrecht-West is verantwoordelijk voor de voorfinanciering en verantwoording richting RVO. Door de strikte regels en voorschriften vraagt dit een juiste inrichting en controle van de begroting en inzet van middelen.
Resultaten	✓ Initiatieven aangejaagd en beoordeeld door LAG ✓ Projecten binnen kaders uitvoeren ✓ Nauwkeurige vastlegging en verantwoording conform POP3-systematiek ✓ Voorfinanciering van de POP3 middelen

	9.LEEFBAARHEID EN KLEINE KERNEN
Kernwoorden	Bottom-up, verbinden en stimuleren
bemensing	Gebiedsverkenner, expertteam, aanjaaggroep, communicatie en ondersteuning
Toelichting	Utrecht-West heeft als vraag vanuit de provincie gekregen om de subsidie Leefbaarheid en kleine kernen te promoten. Potentiele aanvragers worden door onze gebiedsmakelaar gestimuleerd in initiatieven die bijdragen aan maatschappelijke doelen. Afhankelijk van de aard van het initiatief wordt geholpen bij het rijpingsproces en het zoeken naar financiering. Door de kennis en ervaring kan de gebiedsmakelaar zorgen voor de bewegwijzering naar en binnen verschillende fondsen en overheden. Zo wordt gezorgd voor blijvende energie van het initiatief.
Resultaten	✓ Promoten en aanjagen LKK subsidie ✓ Potentiele aanvragers ondersteunen ✓ Per aanvraag advies aan de provincie over het projectvoorstel

In overleg met de gebiedspartners kan het activiteitenprogramma worden uitgebreid, mits daar aanvullende middelen voor beschikbaar komen.

4.2. Versterking van het netwerk van gebiedspartners

De gebiedscommissie en het programmabureau bouwen al jaren aan een sterk netwerk. Echter, met de intensivering van de maatschappelijke opgaven is de samenhang en de afstemming tussen partijen nóg belangrijker geworden. De opgaven rond het klimaat, de landbouw en energie zijn niet langer vrijblijvend. De gesprekken in het gebied veranderen van aard. Bovendien ontstaan er in de agrarische wereld andere organisatievormen nu de maatschappelijke druk hoog wordt. Deze zitten vaak nog niet aan de bestuurlijke.

Er zijn maatregelen te verwachten met grote impact op het gebied. Ook is er behoefte aan vernieuwende ideeën en versnelling om tot integrale en circulaire oplossingen te komen. Goed begrip van wat er speelt in het gebied én wat gebiedsgericht werken inhoud wordt nog meer van belang.

Het programmabureau kan vertalen tussen burger, boeren en bestuurders. Het programmabureau helpt de taal van overheden op het gebied af te stemmen. We verbinden op die manier het gebied en de overheden en andere gebiedspartners. Hiermee dragen we bij aan een evenwichtige samenwerking tussen de alle stakeholders in het gebied.

De gebiedscommissie stelt een bestuursadviseur aan als oliemannetje. Daarmee vergemakkelijken we de samenwerking en dragen bij aan de bestuurlijke slagkracht. Vanuit het programmabureau wordt de nadruk gelegd op de verbinding met het gebied. De nauwe

samenwerking tussen de directeur van het programmabureau en de bestuursadviseur vormt een gedegen brug tussen de leefwereld en de systeemwereld.

Binnen de gebiedscommissie is recent de wens uitgesproken om ook te werken met meervoudig opdrachtgeverschap. Daar waar in achterliggende jaren een brug werd gevormd tussen het gebied en de provincie, hebben nu ook gemeenten nadrukkelijk de vraag gesteld of het programmabureau ook hen kan faciliteren bij het gebiedsgerichte werken. Afgesproken is om begin 2020 te starten met het informeren van de Colleges van Wethouders, gemeenteraden, dagelijks en algemeen bestuur van de waterschappen en de banden met Gedeputeerde en Provinciale Staten van Utrecht aan te trekken. In 2020 werkt het programmabureau een gebiedsbenadering uit die modulair overdraagbaar is aan gebiedspartners.

Voor de versterking van het netwerk maakt het programmabureau gebruik van diverse tools. Dit kan variëren van gebiedsexcursies tot kennissessies en van nieuwsbrieven tot één-op-één-gesprekken.

VERSTERKING NETWERK GEBIEDSPARTNERS, Resultaten 2020:
• Bestuursadviseur beschikbaar
• Sterk netwerk functioneel
• Meervoudig opdrachtgeverschap structureel gemaakt door juiste structuur te introduceren.

4.3. Samenwerking intensiveren door te leren.

Een sterk netwerk is niet alleen elkaar goed kennen middels een krachtenveldanalyse. Een netwerk wordt ook sterk als er hoogwaardige inhoud wordt gedeeld. Het programmabureau heeft de ambitie om in 2020 haar kennis en ervaring over gebiedsgericht werken te delen met gebiedspartners. Deze kennis en ervaring ontwikkelt zich bovendien doorlopend. Onze inzet is het verhogen van de leercapaciteit in het gebied. We investeren in het slim ontsluiten van de lessen. We nodigen daarbij andere partijen ook uit om hún kennis te delen over gebiedsgericht werken. In 2020 werken we daarmee aan het inhoudelijk versterken van het netwerk.

Het programmabureau werkt in 2020 een eigen analyse uit over hoe betrokkenheid tot stand komt. Betrokkenheid ontstaat immers niet vanzelf. In deze analyse nemen we onder andere de jaren gebiedservaring in Utrecht-West mee. Deze kennis er ervaring over participatie delen we met gebiedspartners.

We sluiten aan bij andere lerende processen, zoals de introductie van de Omgevingswet (NOVI/POVI). In gezamenlijkheid zorgen we ervoor dat het lerend vermogen bijdraagt aan de

betrokkenheid van burgers en boeren bij de gebiedsontwikkeling. Dit doen we ook door inspirerende voorbeelden van buiten et gebied in te zetten.

Als programmabureau herkennen we dat burgerinitiatieven zich verder professionaliseren. Dat vraagt van overheden een andere manier van werken. We onderzoeken wat wel en niet werkt en brengen dat in praktische adviezen in bij onze gebiedspartners. Ook een veranderende rol van overheden kan het advies zijn. Samen met het U-lab gaan we dat in 2020 uitwerken. Op deze manier werken we ook aan het uitzoeken welk instrumentarium nodig is om voor het gebied van waarde te zijn.

Het lerend vermogen betreft ook de medewerkers van het programmabureau zelf. We bouwen de brug terwijl we eroverheen lopen. Dat vraagt soms om evenwichtskunst van de medewerkers. Het programmabureau meent dat deze vaardigheden relevant zijn voor het democratisch vakmanschap. Daarmee werken we aan de vernieuwing van omgevingsmanagement, waarbij de toegevoegde waarde voor het gebied centraal staat.

LERENDE ORGANISATIE, Resultaten 2020:
• Inhoudelijke analyse en bevindingen inbedden in het netwerk
• Bouwstenen omgevingsmanagement 2.0
• Versterkte capaciteiten/competenties van betrokken individuen.

5. Interne strategie van de gebiedscommissie

De operationele ondersteuning van de gebiedscommissie wordt gedaan door het programmabureau. Zonder de operationele handen in het gebied zou advies van de gebiedscommissie niet langer een gebiedsgedragen advies zijn. De inhoudelijke ambities van de gebiedscommissie en het programmabureau vragen om een bijpassende interne strategie. Wederom rekening houdend met mogelijke veranderingen in het komende jaar. Daarbij gaan we ervan uit dat lopende vraagstukken ten aanzien van de governance opgelost worden. Grote prioriteit heeft het aanstellen van een nieuwe voorzitter.

Gezien de onzekerheden moet de organisatie van het programmabureau wendbaar zijn. Tegelijkertijd moet er snel respons zijn op eventueel toenemende vraag uit het gebied. We gaan daarom werken met een flexibele schil. Dit heeft als voordeel dat we het gebied kunnen blijven bedienen op de schaal waarom gevraagd wordt. Om te voorkomen dat het los zand wordt koppelen we de flexibele schil aan interne medewerkers. We zorgen dat er voor het gebied altijd een vast gezicht of aanspreekpunt is.

Netwerkorganisaties worden kwetsbaar als netwerken te zeer afhangen van een bepaald persoon. In 2020 is het een speerpunt om de netwerken minder persoonsafhankelijk te maken.

5.1. Communicatie

Aanwezigheid in Utrecht-West is een van de belangrijkste middelen van de gebiedscommissie. Dit vertaalt zich voor een belangrijk deel naar sterke communicatie. Gebiedscommunicatie is dan ook voor alle medewerkers van het programmabureau een onderdeel van hun taak. Daarbij beschouwen we de communicatie tweeledig:

Gebiedscommunicatie:
Utrecht-West krijgt een grotere naamsbekendheid in het gebied door zichtbaarheid en aanwezigheid. Voor gebiedscommunicatie wordt zoveel mogelijk aangesloten bij bestaande communicatiemomenten. Als nodig ondersteunen we initiatieven ook met hun eigen communicatie. De gebiedscommunicatie gaat zorgvuldig en weloverwogen om met de initiatieven. Beginnende initiatieven moeten in de luwte kunnen opereren.

Netwerkcommunicatie:
Alle gebiedspartners blijven aangehaakt op de ontwikkelingen in het gebied. Communicatie richt zich op de voortgang en de resultaten. In afstemming met de communicatieafdelingen van partners wordt gekeken welke onderlinge versterking mogelijk is. Het programmabureau draagt zorgt voor communicatie namens het platform. Dit betreft ook de resultaten van uitgevoerde projecten en programma's. In de vergadering van 17 oktober 2019 is

afgesproken dat begin volgend jaar een campagne wordt gestart om de ledenorganisaties te informeren over de herijkte rol en werkzaamheden in 2020 en verder.

Vertrouwelijkheid van informatie is een speerpunt van het programmabureau. In 2020 wordt een AVG-strategie opgesteld en geïmplementeerd.

5.2. Personele bezetting

In 2019 heeft het programmabureau een reorganisatie doorgevoerd. Dit als gevolg van de herziening van het instellingsbesluit. Het programmabureau heeft voor 2020 de ambitie om zich verder te verstevigen tot een nog slagvaardiger gebiedsloket dat aanwezig en zichtbaar is in het gebied. Dit vraagt een structuurversterking van het programmabureau ten opzichte van de huidige situatie.

De personele bezetting in de huidige situatie word ingevuld door een aantal tijdelijk van uit de provincie gedetacheerde krachten die al een langer ervaring hebben met het programmabureau Utrecht West (3,4fte). Hier naast zijn enkele gedreven en kundige krachten ingehuurd die het tweede deel van het jaar het interne bureau hebben versterkt en zaken in het gebied hebben opgepakt (2,2 fte)

Het programmabureau stelt zichzelf ten doel om in 2020 een nieuwe basisformatie te vormen. Deze basisformatie biedt continuïteit en is inhoudelijk breed georiënteerd. Zoals eerder aangegeven zijn er op het moment van schijven nog een aantal kaders waarbinnen het programmabureau mag bewegen onduidelijk, waaronder de wijze waar op de personele behoefte in gevuld kan worden. De voorkeur van het programmabureau gaat uit deze basis formatie in te vullen met gedetacheerd personeel vanuit de provinciale organisatie, waarbij de provincie de werkgeversrol vervuld. (Ambtelijk is aangegeven is dat dit wel kan, maar niet wenselijk is gezien de personele druk op de het provinciale ambtelijke apparaat.) Op deze wijze wordt gewerkt aan de opbouw van gebiedskennis en vloeit deze bij mogelijk verlaten van het programmabureau automatisch de provinciale organisatie in. We houden ook de mogelijkheid open voor detachering vanuit leden van de gebiedscommissie. Naast de basisformatie is het noodzakelijk een flexibele schil te hebben om snel in te kunnen springen op ontwikkelingen en vragen van uit het gebied. Deze flexibiliteit wordt deels gevonden door de werkzaamheden van de basisformatie zo in te vullen dat er snel ruimte gevonden wordt om actuele zaken op te pakken. Daarnaast is een flexibele schil van kennis en gebiedsexperts nodig om het team tijdelijk aan te vullen. Om het inhoudelijke plan 2020 uit te voeren bouwt het programmabureau in de loop van 2020 toe naar onderstaand team

B = basisformatie
F = flexibel schil

	Omschrijving functie kostenpost	FTE/ aantallen	Variant 1 detachering provincie	Variant 2 hybride
B	Secretaris-directeur	1	€ 110.000	€ 110.000
B	Secretaris programmabureau	1	€ 90.000	€ 100.000
B	Secretariaat	1	€ 50.000	€ 50.000
B	Administrateur	0,6	€ 60.000	€ 60.000
B	Communicatie expert	1	€ 90.000	€ 100.000
B	Ambtelijk verbindingsofficier	1	€ 50.000	€ 80.000
B	Gebiedsscout	2	€ 160.000	€ 200.000
B	Gebiedsverkenningen (3 per jaar)	1,5	€ 135.000	€ 175.000
B	Gevraagde adviezen	2 x	€ 50.000	€ 50.000
B	Bestuurlijk adviseur		€ 25.000	€ 25.000
B	Out of pocket kosten		€ 80.000	€ 80.000
F	Ongevraagde adviezen	2 x	€ 50.000	€ 50.000
F	Expertteam		€ 75.000	€ 75.000
F	Kosten initiatiefgroepen		€ 25.000	€ 25.000
	totaal		€ 1.050.000	€ 1.180.000

Vertrekpunten voor de werving en continuïteit zijn:

- Het programmabureau stelt het profiel op voor nieuwe medewerkers.
- De wervingsgesprekken en selectie worden gedaan door de directeur van het programmabureau samen met een teamleider van de provincie.
- Contract en aanstelling voor afgesproken periode worden door provincie als werkgever gefaciliteerd.
- Het programmabureau kan functioneren als voorportaal of opleidingsplek voor medewerkers die van buiten komen en op termijn doorstromen naar de provincie of gemeenten.
- Het programmabureau Utrecht-West staat open voor detachering door provincie en/of gemeenten. Inzet door detachering kan eventueel projectgebonden zijn.

Om de voortgang in het gebied te borgen wordt tot de aanstelling van vaste medewerkers doorgewerkt met de flexibele inzet van zzp-ers. De ambtelijke verbindingsofficier wordt geraamd, omdat de huidige werkwijze van de provincie sectoraal is ingericht. Dit vraagt bij integrale werkwijze steeds veel uitzoekwerk en organisatie om een provinciaal standpunt te krijgen. Bij detachering van bestaand personeel vanuit de provincie vraagt deze rol minder tijd, bij inzet van zzp'ers geldt bovenstaande.

De bestuurlijk adviseur wordt ingezet voor het bestuurlijke handwerk in de initiatiefgroepen. Deze wordt desgewenst geformeerd na de eerste inventarisatie. Dit om de bestuurders goed te infomeren en te betrekken. Er wordt dus expliciet niet voor gekozen om pas een bestuurlijk trekker aan te stellen als er problemen zijn, we werken hierin graag preventief om de continuïteit te borgen.

6. Begroting

Bovenstaande tabel laat naast personele inzet tevens een begroting zien voor 2020. Het grootste deel van de kosten, ruim 70%, zit in de kosten van het personeel. In het overzicht is doormiddel van twee varianten inzichtelijk gemaakt dat de wijze waarop personeel moet worden aangetrokken, detachering of inhuur. Dit maakt een groot verschil maakt voor de begroting, minimaal factor 1,5. Zoals al aangeven gaat de voorkeur uit naar het detacheren van personeel uit de provincie. Zolang er echter geen uitsluitsel is of dit ook dat werkelijk wordt toegestaan of er geen geschikte kandidaten zijn zal inhuur het in te zetten alternatief zijn.

In de begroting zijn de bijdragen van de deelnemers van de gebiedscommissie niet opgenomen. Deze bedragen rond de €58.000. Deze gelden willen we gericht gaan inzetten om opgedane kennis te delen met de aangesloten organisaties, en de ambtelijke voorbereiding te intensiveren. Hiermee hopen we ook binnen de gelieerde organisaties een bijdrage te kunnen leveren aan het gebiedsgericht en opgave gericht werken.

Natuurmonumenten

Staatbosbeheer

Gemeente Woerden

Gemeente Stichtse vecht

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden

Gemeente de Ronde Venen

Agrarisch coL Rijn Vecht Venen

Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht

Gemeente Lopik

Recreatie Midden Nederland

LTO Noord

Vlechtplassencommissie

Landschap erfgoed Utrecht

Programmabureau Utrecht-West

NMU

Provincie Utrecht